

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/12338. számú

törvényjavaslat

a közútkezelői feladatok átadásáról

Előadó:

**Németh Lászlóné
nemzeti fejlesztési miniszter**

Budapest, 2013. szeptember

2013. évi ... törvény
a közútkezelői feladatok átadásáról

1. §

(1) Az Állami Autópálya Kezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság (a továbbiakban: ÁAK Zrt.) az országos közúthálózat – ide nem értve a koncessziós szerződés keretében üzemeltetett gyorsforgalmi utakat – közútkezelői (fenntartási, üzemeltetési, karbantartási, rekonstrukciós, fejlesztési és felújítási) feladatait a közútkezelői tevékenység ellátásának biztosításához szükséges eszközökkel, vagyonnal, vagyoni értékű jogokkal, szerződésekkel, továbbá munkavállalókkal együtt – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – 2013. november 1-jével a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: MK Zrt.) részére ingyenes üzletágátadás keretében átadja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti közútkezelői tevékenység tekintetében a feladat- és üzletágátadással összefüggő szerződésekbe jogutódként a polgári jogi és a munkajogi szabályok alkalmazásával – e törvény erejénél fogva – 2013. november 1-jétől az ÁAK Zrt. helyébe az MK Zrt. lép.

(3) Az ÁAK Zrt. mint átadó és az MK Zrt. mint átvevő a közútkezelői tevékenység ingyenes üzletágátadására egymással szerződést kötnek a közútkezelői tevékenység átadásának részletes feltételeiről.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott ingyenes üzletágátadás kapcsán, a (3) bekezdésben foglalt szerződés alapján térítés nélkül átadott vagyont az átvevő MK Zrt. az átadó ÁAK Zrt. által kimutatott könyv szerinti értéken veszi át és veszi nyilvántartásba. E rendelkezés irányadó azon ingatlanvagyonra is, amely az (1) bekezdésben foglalt közútkezelői tevékenység átadása céljából kerül átadásra.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott ingyenes üzletágátadás kapcsán az e törvény alapján bejegyzésre kerülő tulajdonjog és vagyonkezelői jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésre irányuló eljárás, valamint az egyéb vagyon tulajdonjogának átadásával kapcsolatos hatósági eljárás díjmentes. A közútkezelői tevékenység átadásához kapcsolódó közbeszerzési szerződések módosításakor felmerülő tájékoztató közzétételével kapcsolatos díj, költség megfizetése alól az arra kötelezett mentesül.

2. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2013. október 31-én lép hatályba.

(2) Az 1. § (3)–(5) bekezdése, a 3. § és a 4. § 2013. november 1-jén lép hatályba.

3. §

(1) A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.)

a) 14/A. § (1) és (5) bekezdésében a „közút kezelője” szövegrész helyébe a „közúton a közút kezelője” szöveg,

b) 33/B. § (1) bekezdésében a „díjfizetéssel” szövegrész helyébe a „használati díjfizetéssel” szöveg,

c) 33/B. § (8) bekezdésében a „közútkezelők jogosultak” szövegrész helyébe a „közútkezelő, valamint az ÁAK Zrt. jogosult” szöveg

lép.

(2) Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény (a továbbiakban: Udt.) 9. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az útdíjfizetési és bevallási kötelezettség nem terheli)

„c) az útdíjköteles elemi útszakasz kezelői feladatait ellátó,

ca) koncessziós szerződés alapján működtetett országos közút esetében a koncessziós társaság vagy az általa a közút-üzemeltetési feladatokkal megbízott gazdasági társaság által a közútkezelői feladata ellátása érdekében üzemben tartott gépjárműveket,

cb) a ca) alpont alá nem tartozó országos közút esetében az országos közút kezelésére a közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által kijelölt közútkezelő által a közútkezelői feladata ellátása érdekében üzemben tartott gépjárműveket,”

(3) Az Udt. 9. § (3) bekezdésében a „közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter)” szövegrész helyébe a „miniszter” szöveg lép.

4. §

(1) Hatályát veszti a Kkt.

a) 20/A. § (1) bekezdésében a „közlekedési hatóság által végzett ellenőrzés során, továbbá a” szövegrész,

b) 29. § (14) bekezdésében a „megtett úttal arányos tarifarendszerű elektronikus útdíjszedési és díj ellenőrzési” szövegrész.

(2) Hatályát veszti az Udt. 6. § (8) bekezdésében az „a beszedett útdíjnak” és a „hányadával egyező” szövegrész.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat elsődleges célja a közútkezelői feladatok átadásának szabályozása annak érdekében, hogy 2013. november 1-jétől a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: MK Zrt.) fennakadás nélkül láthassa el közútkezelői feladatait. A törvényjavaslat emellett az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény, továbbá a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény rendelkezéseinek alapvetően technikai jellegű módosításáról szól.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A magyarországi közúthálózat közútkezelői, -üzemeltetői rendszere a hálózat hierarchiájától és a tulajdonosi viszonyoktól függően bonyolult, külső partnerek, illetve a végfelhasználók számára áttekinthetetlen. 1991-től önálló társaságként működő szervezetek látják el az országos közúthálózat és a gyorsforgalmi hálózat működtetését. A gyorsforgalmi hálózaton belül további bonyolultságot okoz az M5, M6 autópályák koncessziós rendszerben történő működése. Az egyébként is tagolt rendszerben új elemként jelentkezik a megtett úttal arányos díjszedési (a továbbiakban: UD) rendszer bevezetése. A korábbi matricás (a továbbiakban: HD) rendszer a gyorsforgalmi és a nem gyorsforgalmi úthálózat egyes szakaszaira terjedt ki, míg az új UD rendszer a magyarországi úthálózat jelentős részére kiterjesztésre került. Az út-, illetve a használati díjszedéssel kapcsolatos valamennyi feladatot – hálózati elemtől függetlenül –, valamint az UD rendszerhez kapcsolódóan az egyetemes útdíjszolgáltatói és a díjellenőrzés-támogatói feladatokat, míg a HD rendszerhez kapcsolódóan a díjellenőrzési és pótdíjazási feladatokat, jogszabályi kijelölés alapján az Állami Autópálya Kezelő Zrt. (a továbbiakban: ÁAK Zrt.) végzi. A jelenleg hatályos jogszabályok alapján mind az ÁAK Zrt., mind az MK Zrt. feladatai és tevékenysége tekintetében azonos közútkezelői és üzemeltetési feladatokat lát el. Az ÁAK Zrt. az országos közúthálózat gyorsforgalmi hálózata – kivéve a koncessziós szerződések keretében épített útszakaszokat – tekintetében, míg az MK Zrt. az egyéb hálózati elemekben rendelkezik jogszabály alapján kijelöléssel a feladatellátásra. A jelen módosítással elért struktúraátalakítás alapján az ÁAK Zrt. közútkezeléssel, -üzemeltetéssel és fenntartással kapcsolatos feladatai átadásra kerülnének az MK Zrt.-hez, amely feladatátadás, struktúraváltás megalapozná a jövőbeni országos közúthálózat egységes szemléletű kezelését, fenntartását, követelményrendszerét, finanszírozását és szervezeti hátterének biztosítását. Ennek alapján az ÁAK Zrt. további feladatát kizárólag a díjszedési rendszer – HD és UD rendszer – fejlesztése, működtetése, a díjak beszedése és azokkal való elszámolás, valamint az UD rendszerben a díjellenőrzés-támogatás és az egyetemes útdíjszolgáltatói feladatok, míg a HD rendszerben a díjellenőrzés és a pótdíjazási tevékenység képezné. A feladatátadás közvetlen megtakarításokat már rövidtávon is eredményez, azonban lényeges hatásai közép- és hosszú távon jelentkeznek.

A törvényi szabályozás indoka: a közútkezelői tevékenységek tekintetében – törvényi jogutódlással – a feladat- és az ingyenes üzletágátadással összefüggő szerződésekbe a polgári jogi és munkajogi szabályok alkalmazásával az MK Zrt. lép.

a 2. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

a 3. és a 4. §-hoz

Az 1. § végrehajtásához szükséges technikai jellegű módosítások, amelyek a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, valamint az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény rendelkezéseit érintik. A törvény normaszövegében alapvetően differenciált a közútkezelők között, felismerve azt, hogy az országos közúthálózat kezelése alapvetően megosztott volt az egyes útosztályok szerint (a gyorsforgalmi utat főszabály szerint az ÁAK Zrt. kezelte, míg a közúthálózat fennmaradó részét a MK Zrt.).

A közútkezelői szerepkör egységesedésével értelmetlenné válik a korábbi szabályozás változatlan formában fenntartása a közútkezelői mentességek tekintetében. A nem koncessziós társaság kezelésében álló országos közúthálózat kezelésére létrehozott egyetlen gazdasági társaság esetében indokolatlan a korábbi lehetőség fenntartása, amely a szerződéses partnerek vonatkozásában is lehetővé tette az útdíj megfizetése alóli mentesülést.